

Zakon o osnovni šoli

Pogoj uveljavljanja — urejeni delovni pogoji

Pred kratkim je bil sprejet dopolnjeni republiški zakon o osnovni šoli, ki temelji na predhodnem, z nekaj novostmi pa je uskladen z ustavo. Kot večina predpisov s področja družbenih služb tudi ta zakon žal ni odraz sedanjih pogojev in možnosti šol, ampak so mnoga določila šele cilji, h katerim bodo šole in njihovi ustanovitelji morali težiti.

Problemom vzgoje in izobrazbe naših otrok bo posvetil posebno pozornost tudi V. Kongres ZKS, prihodnji teden v Ljubljani. Gradivo, pripravljeno za kongres, v zvezi z osnovnim šolstvom ugotavlja, da še niso bili doseženi enakopravni odnosi med šolami in komunami in tako tudi niso osvojena načela delitve dohodka, ki je še vedno administrativno. Šolska reforma je v določeni krizi, ker smo želeli več izvesti kot je dopuščala materialna osnova. Zaskrbljujoče je nizek odstotek (nekaj več kot 50) otrok, ki v redu dovršijo osnovnošolsko obveznost. Šole ne morejo razviti raznih zelenih dejavnosti (na primer popoldanskega varstva) in tako na vzgojno izobraževalnem področju niso dovolj učinkovite. Vzroki so predvsem v nezadovoljivi materialni osnovi, v pomanjkanju ustreznih usposobljenega prosvetnega kadra, očitno pa je tudi precejšnje pomanjkanje raziskovalnega dela na tem področju.

Zakon o osnovni šoli poudarja načrtnost in sistematičnost dela, vendar jasno dokazuje, da je za

več to pogoj ureditev delovnih pogojev šol. Velika večina naših šol nima posebnih učilnic in kabinetov, brez katerih je nemogoče ugoditi zahtevam, ki so danes pred njimi. Nova so nekatera določila v zvezi z napredovanjem v višje razrede. Še vedno bo mogoče napredovanje z negativnimi ocenami, vendar se negativni uspeh v istem predmetu ne bo smel ponoviti, šola pa bo obvezna nuditi dodatno pomoč. Ob tem se spet zastavlja vprašanje prostorov in denarja, brez česar ta pomoč ne bo mogoča.

Kot je znano pa je trenutno v

večini komun tako, da celo vsote za normalno osnovno dejavnost presega njihove možnosti. Razen tega pa jih zakon obvezuje, da v kratkem postorbijo za brezplačne učbenike in šolsko malico. Na nekaterih šolah v kranjski občini so začeli z akcijo za odstopljanje učbenikov, ki pa je le delno uspela, saj kaže, da nakup novega učbenika staršem še ne predstavlja večjega problema. Zanimiv je tudi izračun, da bi bilo za brezplačno malico šolskih otrok na območju občine (vsak dan 2 del mleka in 10 dkg kruha) potrebno dodatnih 44 milijonov dinarjev.

S proslave dneva žena v avli osnovne šole Staneta Žagarja na Planini

Danes v skupščini SRS

Prosvetno-kulturni zbor skupščine SRS bo danes na redni seji obravnaval predlog zakona o odpravi okrajev v SRS, o ustanovitvi pedagoškega inštituta in sveta. Obravnaval bo tudi financiranje šolstva in nekatera vprašanja likovne umetnosti v naši republici.

12. marca pa se bo sestel republiški zbor skupščine, ki bo razen razprave o odpravi okrajev sklepal tudi o odpravi okrajnih gospodarskih zbornic, o predlogu zakona o samoupravljanju delovnih ljudi v upravnih organih, o dodatku zaposlenim udeležencem NOV in zdravstvenem varstvu kmetov — borcem NOV in njihovih družinskih članov. Predvidena je tudi razprava o priporočilu za dajanje stalnih priznanstev bivšim borcem NOV. Poslanci bodo končno še sklepali o nekaterih spremembah zakonov kot so o socialnih zavodih, o izplačevanju časne pokojnine ali invalidnine jugoslovanskim državljanom, ki so pridobili pravico pri tujem nosilcu socialnega zavarovanja, o pogojih za uveljavljanje in uživanje oskrbnine za vdovo, ki ni pridobila pravice do družinske pokojnine. — D.K.

Obrabi in pojavi

Kati ima komaj 17 let. Z osamljene gorske kmetije je prišla že pred novim letom v mesto z željo, da bi se zaposlila. Po naključju je našla sobo pri neki družini v lepi predmestni vili. Tam naj bi Kati ostala tudi potem, ko bi

no zraven svoje znanke. Odkar je tu, ne sme nikamor iz hiše. Niti ob nedeljah. Prejšnji teden je hotela na predavanje o hortikulturi. Rože so jo vedno veselile. Dogovorili sta se s prijateljico. Vprašala je »doga«.

»Kako si to drzneš?« se je začudila gospa, ki je sicer dopoldne zaposlena tako kot njen mož. Dva njuna sinova in hčerka pa še vsi odhajajo zjutraj s šolskimi torbicami. Kati je obstala kot pribita. Toda »gospa« je bila vztrajna

Gospa, dekla in soba

našla zaposlitev. Tako so ji objubili. Kati se je strinjala. Seveda s tem, da pomaga pospravljati, čistiti in sploh pri vseh delih v hiši. Čeprav je bila doma vajena čisto drugačnih opravil; od hleva in kozolca in njiv pa do same kuhinje, se je tudi tu že navadila pralnega stroja, sesalca za prah in električnega kuhalnika. Prirojena pridnost ji je povsod pomagala. In zadovoljna je bila.

Toda ondan je jokala pred bližnjo samopostrežno trgovino

in odločna. »Kako si le to zamisliš. Kdo bo pospravil kuhinjo? Nocoj je treba tudi namočiti perilo...« Veliko stvari je še našela »gospa«.

»Bom vse naredila potem, ko se vrnem.« je skušala prodreti Kati. »Nič! Vse ob svojem času! Red mora biti! Ali naj bom jaz dekla!« je odločno dejala »gospa«.

Ko je Kati vse to pripovedovala, so ji znova privrele solze. Odločila se je, da zapusti pridobljeno sobo in se vrne domov. — K.M.

Pred sejo občinske skupščine Kranj

Vikend naselje nad Goričami

V Kranju ne bo več dovoljena prodaja nepasteriziranega mleka — Predlog o zavarovanju starega dela mesta

Kranj, 10. marca — Jutri bo seja občinske skupščine Kranj, ki je bila pretekli četrtek zaradi slabe udeležbe odbornikov preložena. V obširnem dnevnem redu najdemo več zadev, ki bodo zanimale širši krog občanov.

Skupščina bo razpravljala in sklepala o poročilu komisije o uvedbi 42-urnega tedna v IBI, »Vino« in konfekciji »Triglav«. Odborniki bodo prvič pregledali predlog zazidalnega načrta za vikend naselje na območju Svarij nad Goričami, o katerem bodo za tem govorili tudi na zboru volivcev. Na Svarjah je že 10 vikend hišic, dodali pa naj bi jih še okoli 60. Brez dvoma bodo odborniki med drugim zastavljali vprašanja tudi o tem, če je realno, da bi bili stroški za komunalno ureditev, kot je predvideno, na eno parcelo kar 2 milijona dinarjev ali ustrezno manj, če bo mogoče pridobiti tudi udeležbo sedanjih lastnikov hišic.

Svet za urbanizem in gradbene zadeve je predložil predlog o zavarovanju starega dela mesta Kranja. Predlog je izdelal zavod za spomeniško varstvo, ki je izhajal iz ugotovitve, da je Kranj zaradi posebnih urbanističnih in arhitekturnih vrednot mestnega jedra treba spomeniško zavarovati.

Skupščina bo verjetno sprejela tudi odlok o prepovedi prometa z nepasteriziranim mlekom na območju mesta Kranja, ker je bila uvedena prodaja pasteriziranega mleka v steklenicah. Predlog je utemeljen kot preventivni ukrep, ki ga predvidevajo tudi določila statuta občine. Osebe, ki bodo prodajale nepasterizirano mleko v Kranju (vključno z naselji Zlato polje, Vodovodni stolp, Struževje, Primskovo, Klanec, Huje, Čirče, Labore, Stražišče in Gorenja Sava) naj bi kaznovali s kaznijo do 20 tisoč dinarjev.

Svet za kmetijstvo in gozdarstvo je predlagal tudi sprejetje odloka o uvedbi obveznega osemnemanja govedi. Prirodno pripuščanje bo dovoljeno le v nekaterih odročnih višinskih predelih. Po sklepu simpozija živinorejcev Gorenjske in ustreznega zakona bo določeno obvezno osemnemanje s plemenjaki simentalške pasme.

Na dnevnem redu seje je tudi sklepništvo o pripojitvi vodovodne skupnosti Predvor h komunalnemu podjetju Vodovod Kranj, o predlogu za reorganizacijo servisov krajevnih skupnosti itd.

Prijave za Dachau do 15. marca

V prejšnji številki smo pomotoma zapisali, da je čas za prijave za obisk koncentracijskega taborišča Dachau do 15. maja. Oproščamo se organizatorjem in sporočamo, da naj zainteresirani pošljejo prijave do vključno 15. marca.

Letošnje zimske neprilike so povzročile na gorenjskih cestah pravo katastrofo. Večina slabše utrjenih cest, med njimi tudi cesta I. reda, je v nekaterih odsekih kot preorana, brez sledu asfaltnih površin. V tem času še ni znano, kolikšna je škoda, saj bo dokončna otoplitev pokazala še več, prav tako ustreznost podjetja še ne vedo, s kolikšnimi sredstvi za popravilo škode bodo razpologala. Skoraj gotovo pa je, da bodo mogoča le zasilna popravila.

ŠIPAD KRANJ

prodajalna v nebotičniku VAM NUDI
KAVCE, 2 predala
56.500 din
SPALNICE
DNEVNE SOBE
KUHNJE in
OSTALO POHISTVO.
ZELO NIZKE CENE
Vablmo Vas na ogled in se priporočamo

Odprto pismo

Zavzemati se za skladno rast gospodarskih investicij. Za družbene službe naj ne zmanjka denarja. Zadnje besede imajo volivci, ko bodo sprejemali na zborih družbeni plan in proračun občine.

Glavni odbor SZDL Slovenije in republiški svet zvez sindikatov za Slovenijo sta poslala organizacijam SZDL in sindikatov odprto pismo, v katerem ugotavljata in opozarjata:

V procesu krepitve materialne osnove samoupravljanja v delovnih organizacijah in komunah, skladnejšega razvoja negospodarskega z gospodarskim področjem ter hitrejšega razvoja družbenega in osebnega standarda, smo dosegli že v lanskem letu pomembne premike. Posebna družbena prizadevanja pa so težila k hitrejšemu razvoju družbenih služb, zlasti prioritarnemu obravnavanju šolstva.

Vse to pa kaže, ugotavlja nadalje pismo, da se je razmerje med negospodarskimi investicijami in gospodarskimi v primerjavi z letom 1963 lani začelo spreminjati v korist negospodarskim. Podobno kakor v drugi polovici lanskega leta si bo tudi letos treba zavzeti prizadevanja za umerjeno, z družbenim načrtom skladno rast gospodarskih investicij. Gospodarske organizacije razpolagajo letos z večjimi sredstvi kot prejšnje leto, kar se povečuje njihovo odgovornost za družbeno najbolj smotno uporabo teh sredstev. Zato naj bodo v gospodarstvu napaki usmerjeni v modernizacijo proizvodnje in večji intenzivnosti dela, obenem pa odločnejšemu vključevanju v mednarodno delitev dela.

Porazdelitev narodnega dohodka, ki jo bodo spremljali tudi večji gospodarski rezultati, naj prispeva k hitrejšemu odpravljanju dosedanjega zaostajanja negospodarskega področja. Začetni premiki se morajo letos hitreje nadaljevati. Za takšno usmeritev bi se morali odločno zavzeti sedanji zbori volivcev in zbori delovnih skupnosti.

V marsikateri občini so že ugotovili, da je predvsem potrebno pospeševati razvoj družbenih dejavnosti. Njihovo prioritarno vrednotenje se mora izraziti že v letošnjih družbenih planih in proračunih. Ponekod pa razumejo te naloge tako, da jih preprosto samo dodajajo k dosedanjim, namesto da bi prišle na prvo mesto. Zato za družbene službe zmanjka denarja. Tako so te službe tiste, pri katerih se začno najprej usklajevati potrebe z možnostmi. Ponekod celo zaostrejo vprašanje financiranja otroško-varstvenih ustanov. Pojavljajo se celo težnje, ki kažejo očitno nerazumevanje družbene skrbi za otroke. Ta skrb pa se mora povečati, ne pa zmanjšati.

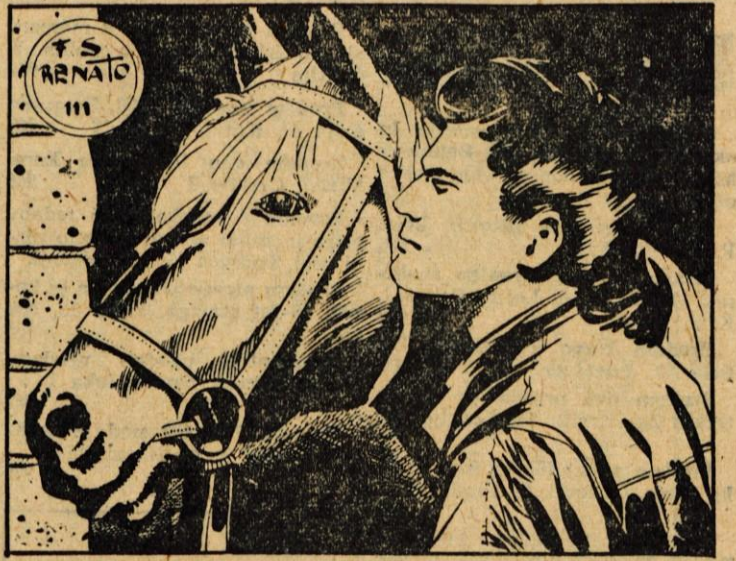
V odprtem pismu pozivata Glavni odbor SZDL in republiški sindikalni svet vse organizacije SZDL in sindikatov, da v predvolilni dejavnosti in v pripravah za sprejem družbenih planov in proračunov resno zavzamejo za konkretno uveljavitev sprejetih stališč. — D.K.

SHANNON GARST Buffalo Bill

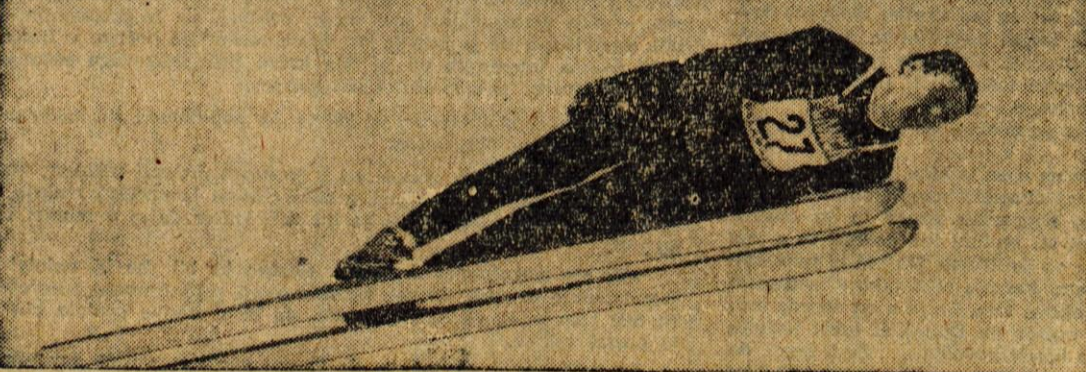
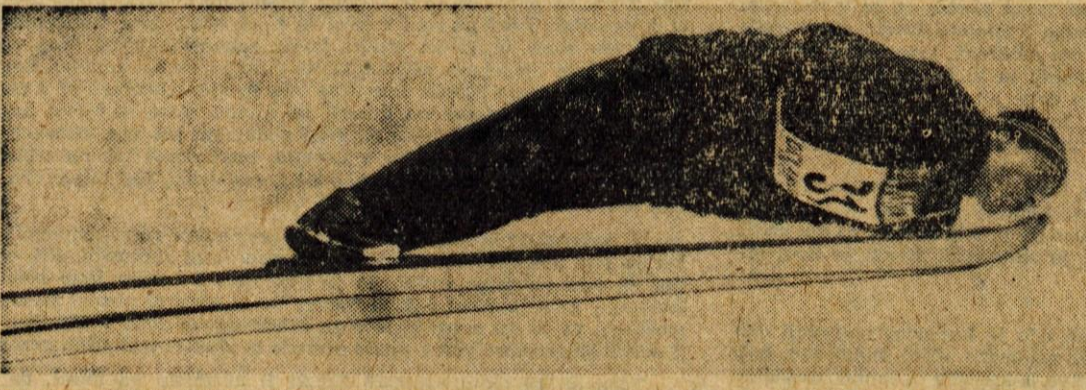
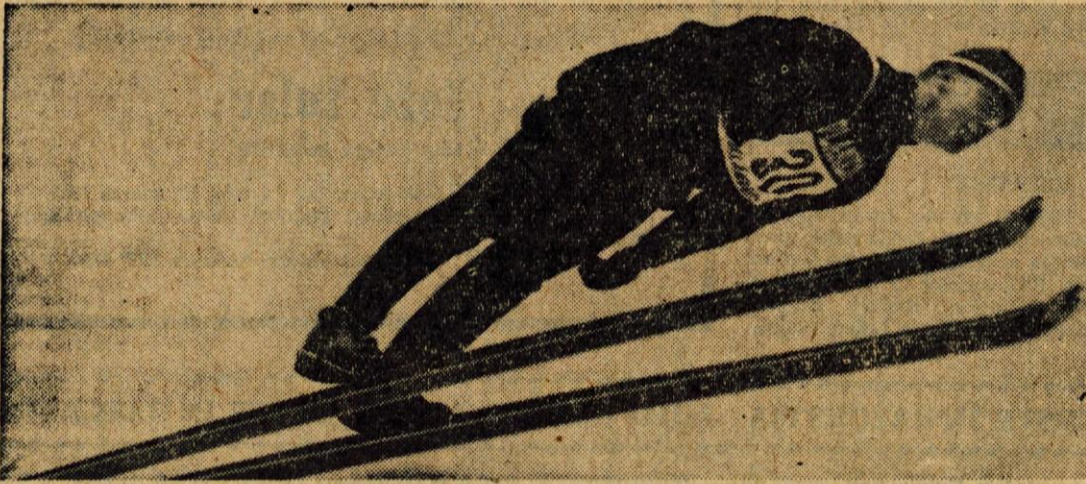
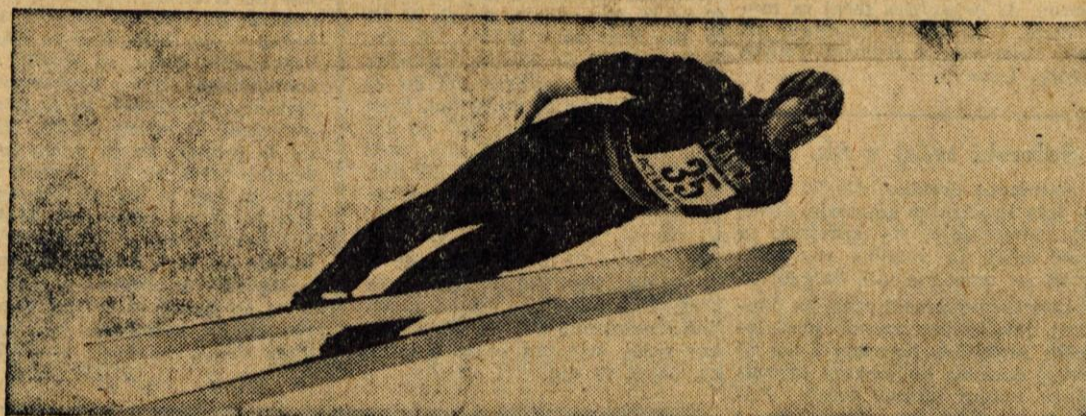
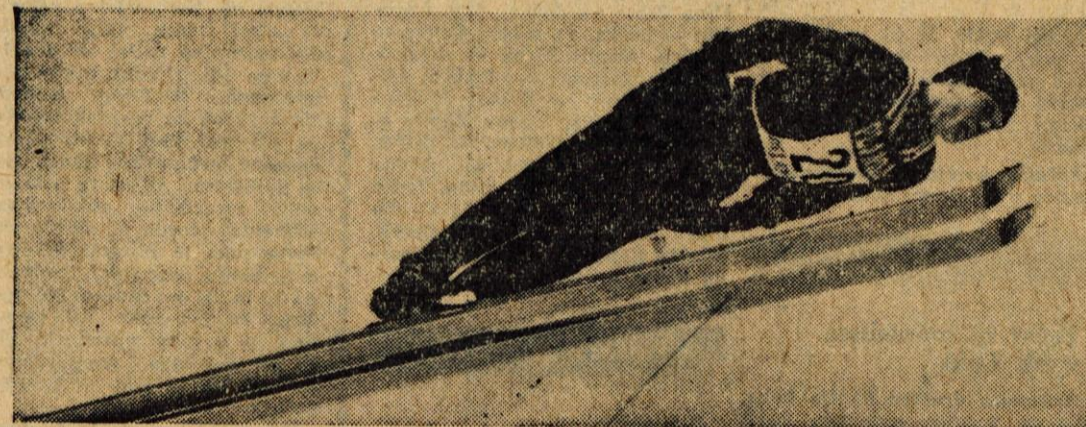
109. Med ropotanjem bojnih bobnov in nenehnimi borbami z Indijanci se je železniška proga vse bolj zajedala v prerijo. V letih 1869 in 1869 je delalo pri gradnji proge tisoč dvesto ljudi, ki jih je bilo treba oskrbovati s hrano. Prerija je bila polna bizonov, toda vprašanje je bilo, kje najti neustrašenega lovca. Če bi ga Indijanci ujeli, bi mu gotovo potegnili kožo z glave — skalpirali bi ga. Tvrdba Goddard se je domenila z upravitelji gradnje, da bo oskrbovala delavce z mesom. Zato je poklicala Billa v Hay City. Mister Goddard mu je dejal: »Slišali smo, da ste najboljši lovec na bizone. Ali bočete delati za nas?«

110. Goddard je pojasnil Billu, da ga želi zaposliti kot lovca na bizone, vendar z obveznostjo, da bo vsak dan preskrbel dvanajst bizonov za delavce na prosti. Bill je okleval... Lov na bizone je bil zabava, a ne delo, toda povezan z nevarnostjo. Zdaj ni bil več sam, imel je družino in moral bo dobro premisliti. »Plačali vam bomo petsto dolarjev na mesec,« je ponudil mister Goddard, nakar je Bill takoj pristal. Petsto dolarjev mesečno, to je bilo celo bogastvo! Take priliko ne sme zamuditi, pa čeprav bi mu Indijanci potegnili kožo z glave. Ko je stopil iz Goddardovega urada, je potropljal Brighamova vrata.

111. »Dobila sva delo, prijatelj,« je šepnil konju, »zdaj bo še veselo! Bojim se, da boš moral pogosto reševati moj skalp.« Bill je imel goste lase, ki so prav tako kakor njegovemu prijatelju Hickoku padali na ramena. Namazal je svoje »Lukrecijo Borgio« — tako je pravil svoji puški —, popravil stremena na sedlu in si kupil rdečo robačo. Zdaj so bili trije — človek, konj in puška — nared za junačenje po preriji. V tistem času Bill še ni vedel, da se ga bo v tej službi prijel vzdevek, ki ga bo proslavil po vsem svetu. Že mnogo prej se je naučil posebno, po svoje loviti bizone. To mu je zdaj prišlo prav.

Sport • Šport • Šport • Šport • Šport • Šport • Šport • Šport • Šport • Šport • Šport • Šport • Šport • Šport • Šport • Špo

Smola naših skakalcev

Na 90-metrski skakalnici se je letos pomerilo v skokih 35 skakalcev iz 8 držav (Avstrije, Madžarske, NDR, Bolgarije, ZRN, SZ in Jugoslavije). Dobra organizacija tekmovalca in lepo vreme sta pripomogla, da je okoli 4000 gledalcev uživalo v lepih skokih. Čeprav letos ni bilo tako močne zasedbe, se niso uresničila pričakovanja in želje številnih ljubiteljev tega športa, da bi se naši tekmovalci uvrstili med prvo petorico.

V prvi seriji sta Kurt Wedler (DRD) in Alfred Bernhard (ZRN) pristala pri 77 metrih. Dieter Müller (DRD) pa celo pri 83 metrih. Takoj za njim je Albino Bazzana (It.) skočil 78 metrov. V zraku je najlepše zaplaval Peter Eržen. Zanesljivo je doskočil pri 85 metrih. Po tem skoku se je nestrpnost še povečala, kajti na vrsti sta bila še Pečar in Zajc. Prvi je skočil 79 metrov, drugi pa 80. Gledalci so tako zadovoljno pričakovali drugo serijo.

D. Müller je izenačil Erženovo dolžino iz prve serije. A. Bazzana je varno pristal celo za meter dalj. Ali bo Eržen ponovil uspeh tudi v drugi seriji? Peter se je žal nekoliko prepozno odinil in pristal pri 68 metrih (s padcem). Samo nekaj minut za tem je Pečar skočil 76 metrov, Helmut Wegscheider (ZRN) 83 metrov, naš Zajc pa samo 76 metrov (tudi s padcem). Sedaj je bilo že povsem jasno, da bodo Nemci pobrali najboljša mesta. Kljub slabi bilanci naših skakalcev v drugi seriji, pa so obstajale sicer še praktične možnosti, da lahko Eržen in Zajc prekrizata račune favoritom. To pa se žal ni zgodilo. D. Müller je varno skočil 83 metrov, Italijan Albino Bazzana 80 metrov, naš Eržen pa nezanesljivo 69 metrov. Miro Oman je imel v zadnji seriji svoj najdaljši skok dneva (80 metrov). P. Müller je skočil 89 metrov, vendar z dotikom. Dieter Bokeloh pa se je pognal na 86 metrov. Za tolažbo gledalcem je lepo presenetil obkoncu Marjan Pečar s 87 m in vsaj tako dosegel med vsemi najdaljši stojiči skok dneva. V taboru naših tekmovalcev je bilo le zadovoljstvo, saj je s tem skokom Pečar veliko prispeval k uvrstitvi naše ekipe na drugo mesto, sebi pa zagotovil dober plasman.

REZULTATI: 1. Dieter Müller (NDR) 218,5 (83, 85 m), 2. Helmut Wegscheider (ZRN) 209,9 (81, 83 m), 3. Dieter Bokeloh (NDR) 208,0 (79, 86), 4. Albino Bazzana (Ital.) 207,0 (86, 80), 5. Peter Müller (Avstr.) 205,9 (80, 82), 6. Marjan Pečar 205,3 (77, 87 m), 7. Miro Oman 200,2 (77, 80), 8. Peter Eržen 192,5 (85, 69), 9. Wolfgang Schüller (ZRN) 190,7 (77, 79), 10. Kurt Weder (NDR) 189,6 (77, 77).

Ostali naši tekmovalci pa so se uvrstili takole: Ludvik Zajc na 11. mesto, Staniko Smolej na 15, Peter Stefančič na 21., Janez Jurman na 22., Drago Zonta na 25., Albin Rogelj je bil 27., Tomaž Križaj 29., Marjan Mesec 30. in Andrej Malej 31.

Ekipno: 1. NDR 616,1, 2. Jugoslavija 598,0, 3. ZRN 587,1, 4. Avstrija 556,4, 5. Madžarska 520,8 itd.

Drago Kastelic

In memoriam Jožetu Tolarju

Kruta usoda je na letošnji planiški prireditvi izrgala iz vrst naših najboljših skakalcev komaj 22-letnega Jožeta Tolarja, ki je zrastle iz športne družine v Podnartu. Voin elana in poguma se je letos pripravil na Planico 65, v največjo željo, da bi nastopal v vrsti tistih izbranih jugoslovanskih reprezentantov, ki bodo tekmovali na prenovljeni 90-m skakalnici za memorial Janeza Polde. Ves teden je z veliko požrtvovalnostjo skupaj z ostalimi skakalci pripravil skakalnico za nedeljsko prireditve, ki pa se je zanj končala tako kruto.

Kot vedno na vsaki skakalni tekmi je tudi to nedeljo pogumno oprtal svoje skakalne smuči in se podal na start. Dobro volje in z željo, da bi dosegel čim lepše uspehe, se je poslovil od nas, ki smo stali ob vznožju skakalnice in nihče ni niti malo slutil, da se je tedaj za vedno poslovil od nas skakalcev in smučar-

skih delavcev, s katerimi je vsako zimo od nedelje do nedelje delil radost tega lepega zimskega športa. Njegov padec je bil tako močan, da je po 17 urah idonil posledicam udarca na glavi. Za vedno je v ponedeljek ob 4. uri zjutraj prenehalo biti njegovo srce.

Danes se bomo za vedno poslovili od športnika, ki se je z veliko voljo in požrtvovalnostjo prerinil med najboljše. Toda žal je bilo njegovo bivanje le kratkotrajno. Dragi Jože! Za vedno se poslavljaj od nas športnikov in športnih delavcev, med katerimi si tako rad prebival. Vedno se te bomo radi spominjali, saj si bil primer športnika jeklenegega značaja, poštenih misli in dober tovariš. Spominjali se te bomo s spoštovanjem in hvaležnostjo, kot primer pogumnega in skromnega športnika — smučarskega skakalca ter velikega ljubitelja naše Planice.

JOZE JAVORNIK

Osnovnošolci med seboj

Občinska zveza za telesno kulturo v Kranju je organizirala v nedeljo zimsko prvenstvo osnovnih šol kranjske občine. Tekmovalna se je udeležilo nad 50 pionirk in pionirjev iz štirih šol.

Rezultati — pionirji: 20 m — 1. Sirc Peter (SJ) 3,2, 2. Markun Blaž (S) 140, 2. Valentar Stane (SZ) 140, plezanje po vrvi: 1. Valentar Stane (SZ) 5,5, 2. Cater Slavko (SJ) 6,5, daljina z mesta: 1. Markun Blaž (S) 239, 2. Križnar Janez (S) 234, met medicinke: 1. Valentar Stane (SZ) 13,00, 2. Križnar Jože (S) 12,25, vrstni red moških ekip: 1. Simon Jenko 165,5 točk, 2. Senčur 122, 3. Predoslje 59, 3. Stane Zagar 44; pionirke 20 m: 1. Kuhar Francka (SJ) 3,6, 2. Vidmar Zora (S) 3,7, višina: 1. Velikanja Slava (SZ) 125, 2. Jenko Albina (S) 120, vrvi: 1. Novak Marta (SZ) 8,3, 2. Kuhar

Lojzka (SJ) 9,3, daljina z mesta: 1. Jenko Albina (S) 208, 2. Kalan Martina (S) 192, met medicinke: 1. Vidmar Zora (S) 13,00, 2. Velikanja Slava (SZ) 11,50, vrstni red ženskih ekip: 1. Stane Zagar 167 točk, 2. Senčur 135, 3. Simon Jenko 73,5, 4. Predoslje 14. Končni vrstni red: 1. Senčur 257,5, 2. Simon Jenko 239, 3. Stane Zagar 211, 4. Predoslje 73 točk.

M. Kuralt

Državno prvenstvo 26. do 28. marca

Zaradi prevelike količine snega je organizator TVD Partizan Tržič preložil letošnje državno prvenstvo v alpskih disciplinah na zadnji teden v marcu. Prvenstvo bo torej od 26. do 28. marca na Zelenici.

V nedeljo veleslalom na Kravcu

Smučarski klub Triglav bo organiziral v nedeljo, 14. marca, na smučiščih Kravca jubilejni 15. veleslalom za ekipni prehodni pokal Planinskega društva Kranj. Poleg naših najboljših tekmovalcev bo nastopilo tudi nekaj Avstrijcev in Italijanov.

Nogometaši Triglava v Primorju

Ker v Kranju še vedno ni pogojev za prijateljske nogometne tekme, čeprav se prvenstvo začne v SNL že čez 10 dni, morajo nogometaši Triglava nastopiti le v Primorju. V nedeljo so se srečali s člani II. republiške lige Kopriv in igrali neodločeno 2:2. Z istim rezultatom so se razšli tudi mladinci obeh moštev. — J. J.

Posnetki iz Planice od zgoraj navzdol: Dieter Müller (1. mesto), Helmut Wegscheider (2. mesto), Dieter Bokeloh (3. mesto), Marjan Pečar (6. mesto), Peter Eržen (8. mesto). Foto: Franc Perdan

Triglav drugi

V nedeljo je bilo na Rakeku slovensko ekipno pionirsko prvenstvo za kombinirane ekipe. Prvenstva so se udeležili tudi pionirji kranjskega Triglava in zasedli drugo mesto. Za kranjsko ekipo so igrali Kopač, Stepan, Starc, Zerovnikova in Luinova. Igralki Triglava Zerovnikova in Luinova sta bili neporaženi na tem prvenstvu. — J. H.